

๑. ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP เชียงรุ๊ก จังหวัดสระบุรี

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตรสำหรับการค้าระหว่างประเทศ เมื่อมีการเปิดเขตเสรีทางการค้า (FTA) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) นอกจากนี้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกัน เพราะมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในทางการค้ามากขึ้น อาหารปลอดภัยกำลังมีบทบาทที่สำคัญในการค้าโลกและชีวิตประจำวัน ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมและเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารมากที่สุดประเทศหนึ่งในโลก การตรวจติดตาม และการเฝ้าระวังคุณภาพสินค้าเป็นมาตรการหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้ผลิต และผู้บริโภค ให้มีความปลอดภัยจากสารพิษ และสารปนเปื้อน ทำให้สุขภาพ ร่างกายแข็งแรง ลดค่าใช้จ่ายด้านสุขอนามัย เพื่อให้เกิดความทัดเทียมกับกฎระเบียบของนานาประเทศ ตลอดจนผู้บริโภคได้ให้ความสนใจและสุขภาพและคำนึงถึงความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการมากขึ้น เนื่องจากได้ตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ถูกสุขลักษณะอนามัยและไม่ปลอดภัย ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายให้เกษตรกร ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน ปราศจากสารตกค้างและอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัยต่อการบริโภค การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จังหวัดสระบุรี เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญ มีพื้นที่การเกษตร ๗๙๒,๘๐๒ ไร่ มีครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๓๓,๔๕๔ ครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตสินค้า ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และพืชผัก เป็นต้น จัดได้ว่าเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ ประกอบกับการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยในจังหวัดสระบุรียังมีน้อย และผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP น้อย มีการใช้สารเคมีในการผลิต ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับสารพิษตกค้างจากกระบวนการผลิต การผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและเข้าสู่ระบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน การรับรอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อเข้าสู่การแข่งขันของสินค้าเกษตรในอนาคต สร้างรายได้และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระบุรี และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร มีการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและผ่านการรับรองมาตรฐานมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครัวเรือนเกษตรกรของจังหวัดสระบุรี สาเหตุหลัก คือ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือส่งจำหน่ายในตลาดรับซื้อในพื้นที่ ขาดความตระหนักถึงการผลิตสินค้าปลอดภัย ประกอบกับเจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ยังขาดองค์ความรู้และแนวทางในการส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และพัฒนาเกษตรกร เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐาน GAP ของจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๓.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ด้านการผลิตตามการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) และสามารถถ่ายทอดความรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่สู่เกษตรกรได้

๓.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้ความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานการผลิตตามการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

๓.๓ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP และลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐาน GAP

๔. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการใน ๑๓ อำเภอของจังหวัดสระบุรี

๔.๑ เจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ/จังหวัด จำนวน ๖๐ ราย

๔.๒ เกษตรกรผู้เป็นเป้าหมายการดำเนินงาน GAP เชิงรุก จำนวน ๑๓ อำเภอๆ ละ ๒๐ ราย รวม ๒๖๐ ราย

๕. กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน

๕.๑ สร้างการรับรู้และความเข้าใจในพื้นที่

- จังหวัดจัดเวทีสร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอ/จังหวัด ถึงแนวทางในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน

๕.๒ คัดเลือกเป้าหมายเกษตรกร

- อำเภอคัดเลือกเป้าหมายเกษตรกรที่มีความพร้อม (หัวใจสู้) เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาและสร้างต้นแบบให้เกษตรกรรายอื่น ๆ

๕.๓ การอบรมถ่ายทอดความรู้

- ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP และการผลิตการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชผักทดแทนการใช้สารเคมีให้กับเกษตรกร เพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน GAP

- ติดตามให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องเบื้องต้น และจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรตามแบบแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตตามแนวทางตลาดนำการผลิตได้

๕.๔ สรุปผลการดำเนินงาน

๕.๔.๑ อำเภอดำเนินการสรุปผลการดำเนินงานส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ดังนี้

๑) ถอดบทเรียนและองค์ความรู้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย

๒) จัดทำเล่มสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมภาพกิจกรรมก่อน ระหว่าง

และผลดำเนินการ

๕.๔.๒ จังหวัดดำเนินการสรุปผลการดำเนินงานภาพรวมของจังหวัด

๖. งบประมาณ : วงเงินรวม ๑๓๔,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนี้

๖.๑ พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่

- จัดเวทีสร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอ/จังหวัด พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๓ อำเภอ วงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเป้าหมาย

- อบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP จำนวน ๑๓ อำเภอๆ ละ ๒๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๒๖๐ ราย วงเงิน ๑๐๔,๐๐๐ บาท

๗. แผนการปฏิบัติงาน : รายละเอียดตามตามวางแผนปฏิบัติงานแนบท้าย

๘. ระยะเวลาดำเนินโครงการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๙.๑ ผลผลิต (output)

๙.๑.๑ เจ้าหน้าที่ที่นักส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอ/จังหวัด ได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวน ๖๐ ราย

๙.๑.๒ เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP จำนวน ๒๖๐ ราย

๙.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๙.๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่นักส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอ/จังหวัด ได้รับการพัฒนาศักยภาพ มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ด้านขอรับรองมาตรฐาน

๙.๒.๒ เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP ได้

๙.๓ ตัวชี้วัด

๙.๓.๑ เชิงปริมาณ

- ๑) เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอ/จังหวัด ร้อยละ ๘๐ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และมีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ด้านขอรับรองมาตรฐาน
- ๒) เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ ๘๐ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP

๙.๓.๒ เชิงคุณภาพ

- ๑) เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา งานส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตรในระดับพื้นที่ได้
- ๒) เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐาน GAP

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา งานส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตรในระดับพื้นที่ได้
๒. เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน GAP การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐาน GAP
๓. เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP และผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน

